PROF. DR.

MEHMET ÇELİK

Sıradışı Tarih

Tarihin Hafızası

— İLAVELİ VE GÜNCELLENMİŞ —

9. BASKI

Hayat

Tarihin Hafızası

© 2015, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-173-3
Sertifika No: 75092

Hayat Yayınları	: 573
Tarih	: 17
Kitabın Adı	: Tarihin Hafızası
Yazarı	: Prof. Dr. Mehmet Çelik
Yayın Editörü	: Erol Şahnacı
Kapak Tasarımı	: Ahmet Turan Öztürk
İç Tasarım	: Aydın Altuntaş
Baskı Yeri ve Tarihi	: Ankara, 2025
Baskı ve Cilt	: Ertem Basım

Sertifika No: 48083

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96
www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
/hayatyayinlari /hayatyayinlari

Tarihin Hafızası

PROF. DR.
MEHMET ÇELİK

Hayat

Prof. Dr. Mehmet Çelik

Tarihçi-Yazar… 1954 Elazığ doğumlu. Halen Celal Bayar Üniversitesi Öğretim Üyesi.

Akademik uzmanlık alanı: Ortaçağ İslâm, Roma-Bizans, Hristiyanlık, Dinî Azınlıklar.

Akademik alanda kaleme aldığı 13 kitabı ve 100'ün üzerinde makalesi bulunmaktadır.

Popüler, sosyo-politik alanda yazdığı 5 kitabı ve Tarih Dergilerinde yayınlanan 100'lerce makalesi bulunmaktadır.

Ulusal ve uluslararası alanda çeşitli akademik sosyal, kültürel ve siyasi konularda uzman olarak sık sık yer alan Prof. Dr. Mehmet ÇELİK'i ulusal televizyon programları ve yurtiçi ve yurt dışında verdiği konferanslarla kamuoyu yakından tanımaktadır.

Akıcı üslubu, engin birikimi, konulara objektif yaklaşımı ve samimiyeti nedeniyle kamuoyunca ilgiyle izlenmektedir.

Okumayı, araştırmayı, yazmayı ve topluma tarih şuuru aşılamayı kendine düstur edinen hocamıza, bu hizmetlerinin devamı için sağlıklı ve huzurlu uzun bir ömür diliyoruz.

Hayat Yayınları

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7

EVDEKİ DİRLİĞİN AYAK BAĞLARI

Laikler, Aleviler ve Kürtler 11
Efendilerle Teb'anın Mücadelesinde Halkın Derin Devlet Algısı 38
Teb'a Operasyondan Nasıl Kurtuldu? 72
Son Kale Muharebeleri 88
Bu % 25'lik Kesim Eski Türkiye'yi Niye Özlüyor? 118

SANCILI KARNIMIZ ORTADOĞU

Çanakkale ve Sahneden Çekilişimiz 131
Yemen 158
Garnizon Cumhuriyetleri'nin Geleceği Bundan Sonra Nereye? 172
Rusya'nın Ortadoğu Hayallerinin Tarihî Arka Plânı 188
İslam Öncesi Mecusî İran'ın Ortadoğu Aşkı 200
Kuzey Irak'tan Akdeniz'e Yeni Petrol Boru Hattı Güzergâhı 209
Gazze'nin Gözyaşları 214

SIRTIMIZA YÜKLENEN

Osmanlı'da Misyoner Kiliseler Nasıl ve Neden Kuruldu? 239
Fener Patrikhanesi'nin Ökümenik İddialarının Çöküşü 257
İç'te Ve Dış'ta Herkesin Etinden, Sütünden ve Tüyünden Bolca Yararlandığı Fenomen: Ermeni Soykırımı 272
Süryanilerin Savruluşu 295

Süryani Soykırımının Ayak Sesleri 311
Siyasal Bir Proje Olarak Soykırım İddialarının Analizi 318

KIBLE DEĞİŞİNCE

Batı'nın Kültürel Genetiğinin Beslendiği Damarlar 331
Batı'nın İslam Dünyasındaki İmajı 346
Deniz Feneri Üzerinden Sadece Hamiyet Duygularımız Vurulmuyor, Küresel Güç Olmamızın Önü De Kesilmeye Çalışılıyor! 360

PUSULA KAYBOLUNCA

Bir Erzurum Kongresi Sempozyumu Hatırası 383
Din Referanslı Değerlerin Yozlaşmasında Medyanın Rolü 392

ÖNSÖZ

40 yıllık akademik hayatım hep okumak, araştırmak, yazmak ve bunları ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongreler de sunmakla geçti.

Bu akademik çalışmalarım, tabir olarak akademik camianın ilgisini çekiyordu.

Televizyon programlarına ve konferanslara başlayınca, iki gerçekle yüz yüze geldim:

- Tarih bilincinin eksikliği ve halkın, özellikle de genç nesillerin buna susamışlığı
- Yakın tarihe daha çok ilgi duyması.

Bu acı gerçek bendeki mesuliyet duygusunu daha da ağırlaştırdı. 50-100 kişilik üniversitedeki Tarih Bölümü öğrencileri kadar, bu geniş kitlelerin de tarih bilincine ihtiyaçları vardı.

Önceleri, bu ihtiyacı TV programları ve umuma açık konferanslarla gidermeye çalıştım… Ancak "söz uçar, yazı kalır" gerçeği, bana bu programlarda anlattığım konuların bir müddet sonra izleyicilerin hafızasında sadece bir tarih bilinci tortusu bıraktığını, konuların detaylarının ve teknik bilgilerinin ise zamanla uçup gittiğini düşündürdü.

Ve, tarihin önemli kavşak noktalarındaki olaylarla günceli birleştirerek, düşüncelerimi ve birikimimi kitaplara dökmeye karar verdim.

Her kesimden, her yaştan, her az veya çok bilgi birikimine sahip… kısaca sokaktaki her vatandaşın anlayabileceği üslup-

la, fazla teknik bilgilerle şişirmeden kalemi elime alıp masaya oturdum.

Bu bağlamda ilk iki kitabım 2011 yılında *Tarihin Hafızası* ve *Güne Düşülen Notlar* adıyla yayınlandılar. Kitaplarıma beklediğimden daha fazla bir ilgiyle karşılaştım. Bunun temel nedeninin de akademik bir endişe taşımadan günlük konuşma diliyle, fazla teknik detaylara boğmadan akıcı ve rahat anlaşılır bir üslupla yazmamdı. Ancak aradan zaman geçince, okuyucuların neden yenilerini yazmıyorsun, kitaplarını bir sefer değil, üç-beş kere hatmettik. Yeter, yenilerini istiyoruz… diye tariz ve sitemlere başlayınca, tekrar kalemi alarak masaya oturduk.

2015 yılında da *Cumhuriyet'in Tozlu Sayfaları,* İhtişamdan Sefalete, *Cumhuriyet'in Kamburları* adlı çalışmalarımız okuyucularımızla buluştu.

2016'da da elinizdeki bu kitap!..

Bu çalışmalarımın aziz milletimizin ve özellikle de genç nesillerin tarih şuurunu daha da geliştireceğine, ufuklarını açacağına, tarihte cereyan eden ve üstü örtülen veya çarpıtılan olayların perde arkasını nasıl okumaları gerektiği hususunda yol gösterici olacağını ümit ederek, sizleri bu sayfalarla baş başa bırakıyorum.

Prof. Dr. Mehmet ÇELİK

EVDEKİ DİRLİĞİN AYAK BAĞLARI

LAİKLER, ALEVİLER VE KÜRTLER

Bu coğrafyada yönetenlerle yönetilenler arasında problem XIX. yüzyılın başında kendisini hissettirmeye başladı.

Sanayi Devrimi'ni tamamlamış, yönetim anlayışında Kilise'nin boyunduruğundan kurtulmuş, hukukla beslenen seküler siyasal sistemlerle tanışmış bir Avrupa karşısında, Osmanlı Devleti'nin askerî açıdan hantallığı, ekonomik açıdan zayıflığı aydınların dikkatlerini ister istemez Batı'ya çevirmişti.

Yaşadıkları dünyanın dışında da bir dünya olduğunu fark etmişlerdi. Bu yenidünyada yönetim daha "*katılımcı*"ydı. Katılımcıların yönetimdeki yetki ve hakları "*hukukla güvence altına*" alınmıştı. Zihinleri ve ruhları bu "*katılımcı yönetim anlayışı*"nın teorik bilgi ve söylemleriyle beslenen aydınlar, kendi ülkelerindeki geri kalmışlığın temel nedenini yönetim anlayışına bağlamışlardı.

Bu nedenle Tanzimat'la başlayan mücadele, aslında "*yönetimde söz hakkını ele geçirme mücadelesi*"nden başka bir şey değildi.

Osmanlı'nın geleneksel yönetim anlayışına itiraz eden aydınlar, isteklerinin meşruiyet kaynağı olarak "*halk*"ı ve onun yönetimde var olması gereken "*hak*"kını gösteriyorlardı.

I ve II. Meşrutiyet, bu söylemlerle toplumdan destek buldu ve nihayet 1920'lerde Osmanlı Devleti tasfiye edilince, millî iradeye dayalı Cumhuriyet yönetimi kuruldu.

I. Dünya Savaşı'nda 4 milyon kilometrekare toprak kaybetmiş, 5 milyon'a yakın insanını yitirmiş, Millî Mücadele'yi çok

güç şartlar altında gerçekleştirip, istiklâlini zar zor kurtarmış, savaş artığı 13 milyon nüfusundan 8.5 milyonu kadın, geri kalanları yaşlı, sakat ve çocuklardan oluşan bir toplumla yeni bir devlet kuracaksınız!..

Bu hiç de kolay bir iş değildi.

Nihayet dünyada geçerli olan yönetim anlayışı "*ulus devlet modeli*"ydi ve 1923'te bu modeli esas alan Cumhuriyet kuruldu.

Artık parlamenter sistemle, yani halkın özgür iradesiyle seçtiği temsilciler vasıtasıyla kendi kendisini yönetmesi söz konusuydu.

Ama ortada bir gerçek vardı: Bu 13 milyon nüfus eğitimsiz, aç ve perişandı. Karnını doyurmaktan, hayatını devam ettirmekten başka bir düşünceleri yoktu.

Bu nedenle sistemin kuruluşuyla da, işleyişiyle de zihnen bile olsa ilgilenecek durumda değillerdi.

Evet, ülkede bir parlamento vardı. Seçime benzer bir şeyler de oluyordu: Sandıklar kuruluyor, usulen oy da kullanılıyordu.

Fakat milletvekillerini Ankara'dan üç kişi belirliyordu.

Bu parlamentodan bir başbakan ve bakanlar kurulu da oluşuyordu ama, bu da bir kişinin tayin etmesiyle oluyordu.

Özetle "*Millî İrade*"nin "*M*"si bile ortalıkta yoktu.

1950'lere gelinceye kadar, resim kabaca şöyle teşekkül etmişti: Adı Cumhuriyet olan bir sistem vardı, fakat demokratik değildi.

Devlet'in kurumları ve yasaları vardı, fakat bu devlet bir hukuk devleti değildi; çağdaş normlardan uzaktı, insan haklarına saygılı değildi.

Devlet, millet için değil, millet bu yeni, tasarlanan devlet için konuşlandırılmıştı.

1950'deki çok partili seçimlerle beraber, bu topraklar ve Anadolu insanı demokrasinin bir yüzü ile tanıştı.

Sistemin kurucu damarı ve bu damardan beslenen seçkin ve elitlerle Anadolu halkı, o günden bugüne sistem üzerinde bir kavga vermektedirler.

Seçkinler bu kavgada pozisyonlarını kaybetmemek için her türlü yola başvurdular: Askerî darbelerden tutun da, polis tüzüğüne benzeyen Anayasalara, millî iradenin önüne set olarak diktikleri anayasal kuruluşlardan tutun da, oluşturdukları "*derin*" yapılarla halkı kamplara bölüp, birbirine kırdırarak, bu statükoyu 2010'lara kadar korumayı başardılar.

Bütün hedef, demokrasiyi önleyerek, statükoyu devam ettirebilmek!

60 yıllık bu mücadele, sistemi "*tek partili baskıcı bir yönetim*"den ancak üçüncü dünya demokrasisi diye isimlendirilen "**üçüncü sınıf bir demokrasi**" seviyesine çıkarmıştır. 1950'de başlayan bu serüvende, demokrasi denen "**şey**"e karşı statükoyu muhafaza etmek için sistem, onlarca ciddi, yüzlerce tâli "*engelli bariyer*" ihdas etmiştir.

Bunları tek tek burada ele alıp izah etmek, bu yazının sınırlarını aşar.

Bu nedenle askerî darbeleri, polis tüzüğüne benzeyen anayasaları, askerî vesayeti, Millî Güvenlik Kurulu ve başta Yüksek Yargı kurumları olmak üzere anayasal kuruluşları ve tabi statükoyu korumak üzere oluşturulan askeri ve sivil bürokrasi ile denetim altına alınan basın... vs. bütün bunları bir tarafa bırakıp, sistem tarafından "*statüko*"yu korumak üzere, bir top-

lum mühendisliği projesi olarak yaklaşık 60 yıl çok başarılı bir şekilde uygulanan ve demokrasimizin gelişmesini önleyen, statükoya da meşruiyet sağlayan üç "*set*"ten bahsedeceğiz.

Bunlar: Dindarların milliyetçi, Alevilerin laik, Kürtlerin etnik damarlarıdır.

Maziden Kopuk Ulus-Devlet

Öncelikle Anadolu'nun dindar halkında bu "*milliyetçi damar*" nasıl oluştu ona bakalım.

Tüm Evrensel dinlerde olduğu gibi, İslam da ırkçılığı ve ona dayalı milliyetçiliği reddeder. Bu evrensel ilkeyi de, her mümin iyi kötü bilir.

Selçuklu ve Osmanlı imparatorluk tecrübesi de, bu anlayışın fiili kanıtıdır.

Fransız İhtilali'nden sonra gerek Avrupa'da ve gerekse Osmanlı coğrafyasında okumuş genç nesiller üzerinde etkisini hissettiren milliyetçilik dalgası dahi, İslam toplumlarında dini dışlayamamıştır.

Türkçülük akımının teorisyenlerinin ve öncülerinin bir kısmı, gönülsüz de olsa, bu çağdaş ideolojinin yanına dini monte etmeyi sosyolojik bir gerçeklik ve zaruret olarak görmek zorunda kendilerini hissetmişlerdir.

Millî Mücadele esnasında da bu "*format*" hep özenle gözetilmiştir.

Ancak Millî Mücadele zafere ulaştıktan ve Cumhuriyet kurulduktan sonra kademeli olarak bu formatın "*dini vechesi*"nden vazgeçilmiş, hatta zaman içinde onunla mücadele edilmiş ve sosyal hayatın her alanından uzaklaştırılmaya çalışılmıştır.

Bu dönemde bir yandan milliyetçi damar söylemde "*Türk-*

çülük" üzerine inşa edilirken, diğer taraftan tarihte Türk'ü "*Türk*" yapan tüm vasıf ve özelliklerle de mücadele edilmiştir.

Türk Milleti'nin tarihi, tarih felsefesi, dünya görüşü, hayat tarzı, inançları, manevi değerleri, örf-âdet ve gelenekleri, musikisi, giyim kuşamı… kısaca neyi varsa, bunlar yok edilmeye çalışılmıştır.

Eğer mümkün olabilseydi, özellikle Selçuklu ve Osmanlı dönemi, tarihin sayfalarından çıkarılıp yaşanmamış kabul edilecekti.

Rejimin bu politikası, dindar halkın milliyetçilik damarını güçlendirdi. Anadolu insanı, dinî damarıyla millî damarını birleştirerek Osmanlı'ya sahip çıktı.

Bu duygu sadece Türklere has değildi.

Kürtler, Çerkezler, Boşnaklar, Arnavutlar... etnisitesi ne olursa olsun, Osmanlı'yı sahiplenmede Türk'lerden hiç de geri kalmadılar.

Böylece Cumhuriyet dönemi boyunca iki tarih tezi bu topraklarda hep çatıştı durdu: Resmî tarih, gerçek tarih!..

Bu resmî tarih anlayışı, Anadolu'nun geleneksel inancıyla beraber, tarihini de hedef tahtasına oturtunca, belki de hiç istemediği halde Anadolu halkının bugünkü "*millî damarı*"nı beslemiş oldu.

Böylece Anadolu halkı geçmişine, özellikle de Osmanlı'ya sahip çıkmakla, dinine sahip çıkmayı özdeşleştirmiş oldu.

Cumhuriyet kadrolarının, yeni rejimi oturtmak için çağdaş dünyanın görüntüdeki değer yargılarını topluma dayatarak kabul ettirmeye çalışmaları, bunun için de Osmanlı tarihinden cımbızla çekip çıkardıkları küçük olumsuzlukları abartarak, hatta zaman zaman gerçekleri ters yüz ederek, uydurarak

tüm geçmiş tarihi karalamaları, Anadolu insanının vicdanını yaralamıştır.

Bu konuda öylesine hassaslaşmıştır ki, Osmanlı padişahlarının, Osmanlı bürokrasisinin insan olduğunu, onların da zaaflarının olabileceğini dahi akıl defterinden silmişlerdir. Osmanlı, hatası olmayan 600 yıllık bir "*Asr-ı Saadet*"tir.

Cumhuriyet kadrolarının Osmanlı dönemine vicdansızca ve alçakça saldırmaları Anadolu insanını "*toptancılık psikolojisi*"ne götürmüştür. Osmanlı hiç hata yapmadı, hiçbir kabahati, kusuru olmadı... Kötülükler ve şer, hep ötekilerden sudûr etti.

Hayatın gerçekleriyle uyuşmayan bu anlayış, Anadolu insanının zihnini ve ruhunu şu şekilde formatladı: Osmanlı lehine söylenen her şeyin -velev ki gerçek olmasın- kabulüne, Osmanlı aleyhine söylenen her şeyin -velev ki gerçek olmasın- reddine, hem de hiç sorgulanmadan...

Tek parti döneminde Cumhuriyet kadroları, Türk milletinin insanlık tarihi sürecinde medeniyet havzasındaki mühürlerini, ayak izlerini yok etmek için uğraştı, durdu. Hedef, maziyi toptan yok etmek ve evveliyatı olmayan bir "ulus devlet" inşa etmek!

Bu ulus devletin fertlerinin zihinlerini de Kars ile Edirne arasına hapsetmek...

Bu nedenledir ki, küçücük iki kişilik bir limited şirketin tasfiyesi dahi en az iki-üç yıl sürerken, koca bir imparatorluğun tasfiyesi birkaç ayda gerçekleştirilmiştir.

1950'lere gelince iş değişti. Dünyanın gidişatına ayak uydurmak zorunda kaldık.

Özellikle "*güvenlik sorunu*" bizi Batı dünyasına yanaşmaya mecbur bıraktı. Bu mecburiyet de çok partili sistemi doğurdu.

Sistem, 1950'ye kadar "*Cumhuriyet ve halkın kendi kendini yönetmesi masallarıyla*" işi idare etmişti, ancak, 1950'de şamarı yiyince, şapkasını önüne koydu ve düşünmeye başladı.

Artık millî iradeyle iktidar olmak hayaldi.

Ama buna bir çare de düşünülmeliydi. Kurdukları Cumhuriyeti, Haso ile Memo'ya, ağzı çorba kokanlara[1] teslim edemezlerdi. Kısa bir süre sonra 1950'nin şoku atlatıldı.

1952'den itibaren hazırlıklara başlandı.

Gerekçe hazırdı: İnkılâplar ve Cumhuriyet…

Hâlbuki 1938 10 Kasım'ından bu yana ne CHP ne de İnönü, bir tek sefer olsun inkılâpları, ilkeleri ağızlarına almamışlardı. Atatürk'ün resimlerini paralardan, devlet dairelerinden kaldırmışlardı. Millî Eğitim'in bastığı kitaplarda da resimleri artık yer almıyordu. Ama demek ki şimdi lazım olacaktı.

Bahane de "*kuzunun suyu bulandırması…*"

Ordu içinde hemen bir cunta teşekkül ettirdiler.

Ve askerî darbeler dönemi… Üstelik ilkinde bir başbakan, iki bakanı astılar, Türk ordusundan da Anadolu toprağı kokan, kumaşı Anadolu insanının tezgâhından dokunmuş yaklaşık 5000'in üzerinde subayı emekliye sevk ettiler.

Utanmadan, sıkılmadan da yaptıkları bu alçakça darbeyi de millete tam 20 yıl bayram olarak kutlattılar.[2]

Bu edepsizliğe 12 Eylül'ün cuntabaşı bile isyan etti ve bayram olarak kutlanmasını kaldırdı.

---

1 Bu tabirler 1950-1965 arası statükocu siyasetçi ve aydınlar tarafından kullanılıyordu. *Haso, Memo* geleneksel Anadolu insanının kültürel genetiğini ifade ediyordu. *Ağzı çorba kokmak* da, masada henüz çayla, peynirle, zeytinle kahvaltı etme kültür ve ekonomik seviyesine ulaşmamış, yer sofrasında çorbaya kaşık sallayan Anadolu halkını ifade eden bir kavramdı.

2 Milli İradeye karşı bir çete-cuntanın gerçekleştirdiği darbeyi, daha sonra çıkardıkları bir kanunla ***Hürriyet ve Anayasa Bayramı*** olarak ilan ettiler. Her şehirde, ilçede ve köylerde mutlaka bir okula 27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı Okulu adını verdiler. Tam yirmi yıl kutladıkları bu bayramlarda da milletin gözünün içine baka baka milli iradeye küfür ve hakaretler yağdırdılar.

Sistemin ağababaları, halkın oyuyla bir daha iktidara gelemeyeceklerini bildikleri için, hazırladıkları Anayasalarla, icat ettikleri Anayasal kurumlarda oluşturdukları kadrolarla, millî iradeyi tekellerine aldılar ve gizli iktidarın hep gerçek sahipleri oldular.

Artık millî iradeyle gelenler, sadece YOL–SU–ELEKTRİK işine bakacaklardı.

Ama devletin yönetimi hep bu anayasal kuruluşlar eliyle sağlanacaktı.

Bütün bunları da asker, Millî Güvenlik Kurulu marifetiyle kontrol ve sevk edecekti.

Bu yapı kanun yoluyla legalite kazanmayı bile zamanla yeterli bulmadı ve kendi içinde bir de "*derin bir yapılanmaya*" gitti.

Böylece devlet tabiri caizse "*gizli bir güç*" tarafından yönetilmeye başlandı.

Bu derin yapı, devletin stratejik aklını da zamanla ele geçirdi ve "*toplum mühendisliği*"ne soyundu.

Bu anlayış, 28 Şubat ile zirve yaptı. Ülkeyi bir tiyatro sahnesine çevirdi; İki üç figüranla (Müslim-Fadime, Kalkancı) 65 milyonu oyaladı ve bu ülkenin 22 bankasının içinin boşaltılarak, bu fakir milletin cebinden 50 milyar doların üzerinde para hortumlanmasına zemin hazırladı.

Bu dönemde birçok özel bankanın veya bu bankaların bağlı oldukları holdinglerin yönetiminde yer alan emekli generallerin isimleri Cumhuriyet tarihinin ibretlik sayfalarında yer alacaktır hiç şüphesiz.[3]

Böylece, bu yurtseverler (gerçekte bu ülkenin ve milletin imkânlarını sevenler), ülkeyi IMF'ye teslim etmiş, ekonomik ve siyasî bağımsızlığını tehlikeye atmaktan çekinmemiş, başta

3 Bu generallerin isim listeleri internette bulunabilir.

İsrail olmak üzere birçok emperyal güçle son derece tehlikeli ikili işbirliği anlaşmalarına bağımsızlık, Atatürkçülük, laiklik, Cumhuriyet'in kazanımları edebiyat ve alkışları eşliğinde de imza koymasına sebep olmuşlardır.

İşin bu tarafını, lafı fazla uzatmadan tarihçilere bırakalım da, bu "*derin yapı*"nın toplum mühendisliğinin dindarların "*milliyetçi*", Alevilerin "*laik*", Kürtlerin "*etnik*" damarlarını nasıl harekete geçirdiklerini ve statükoyu korumak için bu damarları nasıl ustaca kullandıklarını ele alalım.

İMPARATORLUK BAKİYESİ HALKLARDAN ULUS İNŞASI

Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde, yaklaşık olarak bin yıldır bir arada yaşayan Sünni Müslümanlar, Aleviler ve Kürtler, imparatorluğun dağılış sürecinde de müşterek bir kaderi paylaşmışlardı. Millî Mücadele'ye de tam destek vermişlerdi. Yeni devletin kuruluşunda da katkıda bulunmuşlardı.

Ancak bir cihan imparatorluğunun bakiyesi olarak kurulan bu yeni devlet, bir "*ulus devlet*" formatında şekillenecekti.

Kuruluş aşamasında bu üç ana unsur bir problem teşkil etmese de, Batılılaşma sürecinde Sünni Müslümanlar; ulus devlet formatında, Aleviler ve Kürtler ileride problem kaynağı haline gelebilirlerdi. Bu nedenle bu grup "*laikleştirilmeli*", Aleviler ve Kürtler ise asimile edilerek "*Türkleştirilmeli*" idiler.

Ayrıntısına girmeden hemen baştan şunu ifade edeyim ki, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Şeyh Sait İsyanı, Menemen Vakası, Ağrı ve Dersim isyanları hep bu amaca yönelik başarılı "*devlet operasyonları*"dır.

Bu operasyonlar neticesinde bu üç grup da sindirildi.

1960 Askerî Darbesi'nden sonra ise toplum mühendisliği projeleri çerçevesinde bu üç ana unsurun birbiriyle çatışması hayata geçirildi. İlerici–Gerici, Sağcı–Solcu, Alevi–Sünni, Türk–Kürt çatışmaları hep bu programın bir parçasıydı.

Tabloyu bu şekilde netleştirdikten sonra, Alevi ve Kürt unsurundan önce, devletin bu baskılarına rağmen dindar kitlede

meydana gelen "*milliyetçi damarı*" ele alalım ve demokrasinin bu coğrafyada gelişmesinin önündeki engellerden biri haline nasıl geldiğini görelim.

Dindar Sünni kitlenin milliyetçi damarı iki ana "*hat*"tan besleniyordu:

• **Dinî Hat:** Her ne kadar İslam'ın evrensel prensipleri etnik milliyetçilik ve ona dayanan anlayışı reddediyorsa da, dini naslarla kutsanan vatan anlayışı, cihat, küffara karşı Müslümanların mal, can, ırz, namus emniyetini sağlama düşünce ve inancı, millî damarı beslemiştir.

Ululemre itaat, Müslümanların huzur ve refahını gözetme anlayışı devlete ve yönetime itaati de beraberinde getirmiştir.

• **Tarihî Hat:** Buna, dinle adeta yoğrulmuş olan maziye, geçmişe, iftihar tablolarıyla bezeli tarihe duyulan "özlem hattı" (nostalji hattı) da denebilir.

Bu damarda ümmetin tarihi pek belirgin değildir. Örneğin, imam hatip ve ilahiyat tahsili yapanlar, dinî cemaat ve tarikatlara mensup olanlar dahi, İslam tarihinin çok önemli ve temel parçaları olan Emevî, Abbasî devletlerinin tarihleriyle kendilerini "**ümmet bilinci içinde dahi**" özdeşleştirmezler.

Adeta ümmetin bu geçmiş tarihine fransızdırlar.

Hatta Cumhuriyet kadrolarının eğitim alanında, akademik çalışmalarda İslam tarihinin bu dönemlerine acımasızca saldırmaları, karalamaları bile bu kesimi pek de rahatsız etmemiştir.

Buna karşın Cumhuriyet kadrolarının Selçuklu'ya ve özellikle "*Müslüman Osmanlı*"ya karşı insafsızca ve acımasızca saldırmaları; Anadolu halkının "*dinî hassasiyetini millî hassasiyetle birleştirmiş*" ve bu birleşme, dindar kesimde "*milliyetçi bir damarın güçlenmesine*" sebep olmuştur.

Türkiye'deki Kutuplaşmanın Dinamiği: İnanç

Bu tespitlerden sonra, bu yazının sınırlarını zorlamadan, okuyucunun algılamasını kolaylaştırmak için, yakın tarihten bir iki örnekle konuyu netleştirmeye çalışalım. Örneğin, 12 Eylül 1980 öncesi Türkiye'deki sağ sol kutuplaşmasını ele alalım.

Dünya coğrafyasında temelinde iktisadî ilkelerin rol oynadığı bu ayrışma, Türkiye'de "*inanç*" bazında şekillenmiştir.

Dinî değerlere karşı ne ölçüde olursa olsun, olumsuz hassasiyetlere sahip kesimler, solda yer alırken, ekonomik değerleri açlık sınırı ölçüsünde de olsa, dinî hassasiyetleri müspet olanlar sağda yer almışlardır.

Bugün dahi millî gelirden pastanın aslan payını alan, oturdukları semtlerde ev kiralarının DOLAR ile EURO ile ödendiği bölgelerde, ezici çoğunluk olarak sol partilere oy çıkması, gecekondulardan ise sağ partilerin galip çıkmaları, sadece Türkiye'ye has garabetlerdendir.

Bu tezimizi destekleyen bir diğer nokta da, Alevi vatandaşlarımızdır. Ekonomik yönden alt tabakada yer almalarına rağmen, Sünni dindar kitleye besledikleri tarihten gelen olumsuz duygulardan dolayı solda yer almaktadırlar.

Dindar kitlenin bu damarını aşamayan, Türk milliyetçiliğini siyasî hareketinin motor gücü yapan MHP, 1969–1975 yılları arasındaki bocalamayı atlatarak, dindar tabanın bu milliyetçi damarını esas almıştır.

Nihal Atsız çizgisiyle oluşan Türkçü–Milliyetçi söylem 1975'lerden itibaren "*Tanrı Dağı kadar Türk, Hira Dağı kadar Müslüman, kanımız aksa da zafer İslam'***ın**" çizgisine dönüşmüştür.

Kısa zamanda bu damar öylesine güçlenmiştir ki 12 Eylül darbesi, solla beraber sağı da acımasızca ezdiği halde, sağ ta-

ban bırakın devlete küsmeyi, bu darbeyi yapanları dahi karşısına almadı.

Tıpkı solun 1960 askerî darbesine sıcak baktığı gibi, sağda 12 Eylül darbesine hep sıcak baktı.

Tabloyu en net şekilde izah edecek dönem, hiç şüphesiz 28 Şubat'tır. Statükonun muhafızları 28 Şubat'ta hazırladıkları bir senaryoyla dindar kitlelerin iktidara getirdiği hükümeti alaşağı etmekle kalmadılar; dindar kimliği belirgin insanlara karşı icat ettikleri "*kamusal alan*" zemininde bir cadı avı başlattılar. "*Din*"-le direkt–dolaylı ilgisi az veya çok, her ne suretle olursa olsun, tespit edilen kimseleri önce Ordu'dan temizlediler.

Her yıl Askerî Şura toplantılarına muğlak gerekçelerle sunulan dosyalar hiçbir ciddi tetkike tâbi tutulmadan hemen işleme konuluyor ve bu personelin, ne kadar başarılı olursa olsun, derhal işine son veriliyordu. Bu arada başta emeklilik olmak üzere, yıllarca orduya ve devlete hizmet etmiş bu insanlar, hiçbir sosyal haktan da faydalanamıyorlardı. Askeriyenin bu tasarrufuna karşı yargı yolu da kapalıydı.

Tarihe not düşmek açısından bir noktayı açıklamakta fayda görüyorum. Bu muamelelere maruz kalan subay ve astsubayların "*irtica*" ile uzaktan yakından ilgileri yoktu. Ya hanımlarının başları örtülüydü, ya Cuma namazlarına gittikleri tespit edilmişti.

Bu "*kabahatler*" onların ordudan atılmaları, sosyal ve hukukî haklarının ellerinden alınmaları, ibret-i âlem olsun diye de çoluk çocuklarıyla "*açlığa*" mahkûm edilmeleri için yeterli sebeplerdi.

Çünkü ordu, bu dönemde ipleri ellerine geçirenlere göre bu topraklarda millete karşı "*statüko*"yu korumakla görevliydi. Bu statükonun merkez noktasını da "*laiklik*" teşkil ediyordu.

Karısının başı örtülü, Cuma namazı kılan bir insan "*laiklik karşıtı*" olarak algılanıyordu ve bu orduda yeri olamazdı.

Nitekim bu "**ölçü**"yü en veciz şekilde o günlerde basına verdiği bir demeçte, 12 Eylül cuntasının lideri Evren ifade etmişti: "*Türkiye'de laikliğin ölçüsü rakı ve leblebidir!*"

Anlayış bu olunca, içki içmeyen bir subay, kelimenin en hafif deyimiyle Atatürk'ün kurduğu bu Cumhuriyet'le "*barışık*" değildi.

Bu nedenle 28 Şubat'ın cunta zihniyeti, bu cadı avında her yolu mubah görüyor, dindar olup olmadıklarından şüphelendikleri personelin evleri olur olmaz saatlerde çeşitli bahanelerle ziyaret ettiriliyor ve evde "*din*"i çağrıştıracak bir obje (seccade, dinî levha vs.) olup olmadığı araştırılıyordu.

Ramazan'da ise oruç tutup tutmama önemli bir kriterdi.

Ordu ile ilişkileri kesilenler ise yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, topluma ibret-i âlem olsun diye, yeni hayatlarında da rahat bırakılmadılar. Öncelikle Refahlı belediyelere baskı uygulanarak, askeriyeden atılan bu insanların buralarda işe alınmaları önlendi.

Zamanla bununla da yetinilmedi, özel sektöre de baskı yapılarak, buralarda istihdam edilenler işten çıkarıldı. Böylece bir kez daha vurgulayalım, ibret-i âlem olsunlar diye, çoluk çocuklarıyla açlığa mahkûm edildiler.

Bu insafsız ve acımasız uygulama, elbette tüm Silahlı Kuvvetler tarafından tasvip edilmiyordu.

Ancak komuta kademesini ve idarî makamları ele geçiren "*ideolojik ve mezhebî*" bir anlayışın temsilcileri, tüm ipleri ellerine geçirmişler ve bunları acımasızca uyguluyorlardı.

Deniz Kuvvetleri'nde kurulan Batı Çalışma Grubu marifetiyle sivil alanda da tüm ülke sathında dindar insanlar fişleniyordu ve kamu görevinden atılıyorlardı.

Binlerce başörtülü genç kız üniversitelerden bu gerekçeyle atıldı.

Binlerce bayan öğretmen ve memurun bu gerekçeyle işine son verildi.

Ülkede öyle bir hava oluşturuldu ki başörtülü olanlar mahkeme salonundan çıkarıldı, hastanelerde tedavileri yapılmadı. 70-80 yaşındaki hacı dedeler, ordudaki (ister öğrenci, ister subay) üçüncü derecede de olsa akrabaları zarar görmesin diye, sakallarını kesmek zorunda kaldılar.

Silahaltındaki çocukların anneleri, yemin törenlerinde dahi olsa başörtülü oldukları için kışlaların kapılarından alınmadılar.

Muhkem Set: Milliyetçi Damar

Bu olumsuz tabloyu sayfalarca uzatmak mümkün. Ama bu yazının amacı, 28 Şubat'ın bu hukuksuz ve insafsız tablosunu gözler önüne sermek veya kitlelere bir daha hatırlatmak değil. Amaç, "*dindar kitle 28 Şubat'la maruz kaldığı bu haksız baskılara, zulümlere karşı dahi, nasıl olur da devletten soğumaz, nasıl olur da devletin ihtiyaç duyduğu alanlarda kendisine bu yapılanları bir kenara bırakır ve devletin yanında yer alır?*" sorularına açıklık kazandırmaktır.

İşe bu soruların, hatta bu içerikteki yüzlerce sorunun biricik cevabı: Dindar kitlelerdeki "*milliyetçi damar*"...

Lafı daha fazla uzatmadan sadede gelelim. Devlet gücünü ele geçiren 28 Şubat Cuntası'nın bu hukuksuz ve insafsız baskılarına rağmen, o milliyetçi damar bu insanların "*devlete küsmelerine, kırılmalarına*" hep mani oldu.

Başörtülü anneler, sakallı babalar, silâhaltındaki çocuklarını birkaç saatlik de olsa yemin törenlerinde görebilmek için

yüzlerce kilometre kat ederek geldikleri, kışlaların tel örgülerinden içeri alınmadıkları halde, birkaç ay sonra o çocuklarının "**şehit**" tabir edilen "*cenazeleri*" önlerine konulduğunda, bırakın isyan etmeyi, musalla taşları başlarında "*Vatan sağolsun, bir çocuğum daha var, onu da gönderirim, icab ederse, bu yaşımda ben de giderim…*" diye gözyaşları içinde haykırmaktan geri durmuyorlardı.

İşte "*püf noktası*" burası idi...

Dindar kesimin bu milliyetçi damarı, sadece bu konuda değil, tüm millî meselelerde devletin yanında yer alıyordu.

Örneğin, Ermeni meselesinde, Fener Patrikhanesi'nin ekümeniklik iddiaları karşısında, misyonerlik meselesinde...

Kısaca akla gelebilecek her millî meselede dindar kitlenin bu "*milliyetçi damarı*" bila kayd u şart yıllardır "*kendisini ezen "statüko"*ya karşı, o kutsadığı "*devlet*"in yanında, iç burukluğunu dahi dışarı vurmadan saf tutuyordu.

Gerçi bu "*derin yapı*" bunun için de önlem almıştı. Bazı küçük siyasî partileri, bazı tarikatları ve sivil toplum örgütlerini (ki bunların bazılarının medya organları da var) kontrolüne almıştı.

Bunların görevi, siyasal İslam bağlamında tarif edilen hareketlere (Refah ve AKParti), organize İslamî cemaatlere dini açıdan saldırmak, bunları dindar kitlelerin gözünden düşürmek, ayrıca askerî cuntaların dindar kitleye karşı uyguladıkları baskıyı, "*peygamber ocağı*" edebiyatıyla dengelemek!

Dikkat ediniz, elinde medya gücü de olan bu kesimler, Ergenekon konusunu gündemlerine dahi almamaktadırlar. Zaman zaman bu konu kendilerine hatırlatıldığında da, Türkiye'nin daha önemli ve öncelikli problemleri var deyip, geçiştirmektedirler!

Derin devletin toplum mühendisleri dindar halkın bu milliyetçi damarını gerçekten iyi analiz etmişlerdi.

Ülkenin %70'ini oluşturan bu dindar kitlenin, şartlar ne olursa olsun, ne kadar ezilirse ezilsin, bu "*milliyetçi damarı*" nedeniyle, ihtiyaç duyduğu anda devletin yanında yer alacağından hiçbir zaman şüpheleri olmadı.

Bu nedenle bu geniş kitlenin "*vatandaşlık hakları, insanî hakları, hiçbir zaman statükonun umurunda olmadı. Demokratik haklar, hukukun üstünlüğü, inanç hürriyeti vs. olmasa da olurdu, nasıl olsa bu kitle devlete küsmezdi…*"

Bu hatırlatmalardan sonra, esas söylemek istediğimiz sözlere gelelim. Özetle, derin devlet "*bu geniş tabanın "demokratik haklarına" saygı göstermezsem bu kitle "millî meselelerde" yanımda yer almaz*" diye en ufak bir şüpheye düşseydi, bu kitleyi ezmezdi, ezemezdi.

Demokratik ve hukukî haklarına saygı gösterirdi.

Bu ülkeye evrensel demokrasinin ilkeleri, evrensel hukukun normları hâkim olurdu.

Yani, bu ülkede demokrasinin gelişmemesinin, evrensel hukuk ilkelerinin yerleşmemesinin nedenlerinde biri, dindar kitlenin bu "*milliyetçi damarı*" olmuştur. Ancak bugün itibariyle bu anlayışın değiştiğinin ilk işaretleri görünmeye başlandı.

Ergenekon davası bunun "*milad*"ı sayılabilir…

Dindar kitlenin aydınları, örneğin Ermeni sorunu hususunda farklı tellerden çalmaya başladı bile…

Deniz bitti, kara göründü…

Bu nedenle buradan devlete bir uyarı yapayım: İletişimle ulaşım araçlarının gelişmesi sayesinde, insanların algılaması değişiyor.

Özellikle dindar kitle birçok şeyin farkına vardı. Müslüm-Fadime mizansenleri, Hizbullah bilmem ne örgütleri… Geçin artık bunları.

Bu anlayışla devam ederseniz, bu büyük kitleyi kaybedersiniz.

Vatan-millet-Sakarya edebiyatı bu kitleyi artık sürü psikolojiyle hareket ettirmeye yetmiyor.

Bu kitle sahip olduğu bu "*milliyetçi damarı*"nın ne derece istismara müsait olduğunu farketmeye başladı. Bu damarının, bu ülkenin demokratikleşmesi, şeffaf bir hukuk devleti haline gelmesi önünde derin devlet tarafından nasıl bir "*SET*" olarak kullanıldığını gördü.

Bu saatten sonra, bu kulvarda atılacak her adım, yapılacak her provokasyon, bu geniş kitleyi devletten soğutacaktır. *Benden hatırlatması!*

Alevilerin Mezhepçi-Laik Damarı

Evet, Türk demokrasisinin gelişmesinin önündeki "**İkinci Set**"i şimdi ele alalım: Alevilerin laik damarı.

Aleviler, bu coğrafyanın tarih boyunca itilmiş kakılmış mazlum halkıdır. Osmanlı döneminde özellikle Çaldıran'dan sonra dışlanmış ve aşağılanmış kimliği nedeniyle iyice sindirilmişti.

İmparatorluk dağılıp Cumhuriyet kurulduğunda da, yeni düzenden pek de ümitvar değillerdi. Millî Mücadele'nin lider kadrosu ve Cumhuriyetin kurucuları nezdinde de, hayal edilen "*ulus devlet*" formatında "**çıbanbaşı**" olarak telakki ediliyorlardı.

Nitekim dindar kitlenin başına gelenler, bir müddet sonra Alevilerin de başına geldi. Çok zorlu bir coğrafyada koyun-keçi besleyerek hayatlarını devam ettirmeye çalışan Aleviler,

vergi vermedikleri, köprü havaya uçurdukları, karakol basıp jandarma öldürdükleri gerekçesiyle "*suç işleyen vatandaşlar olarak devlet tarafından cezalandırıldıkları*" anlayışını aşan bir düşünceyle, düşman addedilerek suçlu-suçsuz ayrımı yapılmadan havadan uçaklarla, karadan süpürge harekatıyla katliama uğramışlardır. Mal ve mülkleri bir savaş tabiri olan "*ganimet*" olarak adlandırılıp, devlet hazinesine aktarılmıştır.[4] Harekat tamamlandıktan sonra ise;

- Harekattan arta kalanlar Batı Anadolu'nun muhtelif yerlerine "*birkaç ailelik grup*"lar halinde öz be öz Türk olan köylere sürgünleri yapılmış ve eski yerleşim yerlerine (Dersim köyleri) dönmeleri engellenmiştir.
- Bölge halkının asimile edilerek, Türkleştirilmesi için devletin hazırladığı bir plan uygulamaya konulmuştur.

Yeni rejim böylelikle kendince problemi çözmüştü…

Aleviler bir yandan yüz yıllardır maruz kaldıkları Sünni baskısı yetmezmiş gibi, şimdi de Osmanlı'nın tokadına rahmet okutacak balyozla karşılaşmışlardı.

Sinmekten başka yapacak bir şeyleri yoktu.

Kaderlerine rıza göstermişlerdi.

Ancak Cumhuriyet bir yandan kafalarına balyoz indirirken, bir yandan da Sünni Müslümanları terbiye ediyordu.

Tek parti döneminde Sünni Müslümanlara yapılan baskı had safhaya ulaşmıştı. Din eğitimi yasaklanmış, ezan Türkçeleştirilmiş, tekke ve zaviyeler kapatılmış, İslam'ın tüm değerlerine devletçe savaş açılmış, laiklik perdesi altında "*ateizm*" resmî ideoloji olarak dayatılmıştı.

---

4 Konuyla ilgili geniş bilgi için "*Dersim: Kantarın Topuzunun Kaçtığı Bir Dönüştürme Operasyonu İdi*" başlıklı makalemize bakınız.

Bu uygulamalar Sünni dindarlara ülkeyi cehenneme çevirirken, Aleviler için, tarihten gelen o genetik damarlarında adeta bir "*intikam hazzı*"na dönüşmüştü.

Karışıktı kafaları artık Alevilerin… Cumhuriyetin yerleştirmeye çalıştığı sosyal hayat, onlara haz veriyordu. Dağıldıkları her şehirde oluşturdukları mahallelere Mustafa Kemal ve İsmet İnönü adları yerine "*Fevzi Çakmak*" adını verseler de, 1938 Dersim katliamı nedeniyle Cumhuriyetin bu iki mimarına cephe almanın bir anlamı yoktu.

1960'lardan itibaren Türkiye sağ-sol kamplaşması sürecine girerken, birileri Alevi gençlerin o "*Sünni damar karşıtlığını*" kullanarak onları sol kulvarda konuşlandırdı.

Türk solunun Sünni dindarlığa karşıtlığı, Alevileri bu siyasal hareketin tabii müttefiki yaptı.

Devlette "*derin yapı*" çok önemli bir ameliyatı başarıyla gerçekleştirmişti.

Katliama da uğrasalar, ezilseler de, sürülseler de, o Sünni damar karşıtlığı, Alevileri "Garnizon Cumhuriyeti"nin ve statükonun yılmaz bekçileri haline getirdi.

Tarihî gerçeklerden ziyade, duygular Alevi toplumunu yönlendiriyordu.

Statüko muhafızları ve onların sivil toplum mühendisleri Alevilerin bu Sünni damar karşıtlığını "*laiklik*" dolgusuyla doldurdular.

Aleviler bu "*laiklik*" dolgusuyla bir yandan devlet nezdinde "*makbul*" vatandaş statüsüne görüntüde de olsa, geçici de olsa terfi ederken, bu silahla da elde ettikleri devlet gücüyle Sünnilerden yüzyılların hıncını çıkarıyorlardı.

Öyle ki, zaman zaman Alevilerin hakları dillendirildiğinde, statükonun sahipleri "*ne istiyorsunuz***?**" diye sorduğunda, kendi isteklerini unutup, koro halinde Sünnilerin haklarının (Diyanet İşleri Başkanlığı lağvedilsin, Türbana hayır, İmam-Hatipler kapatılsın, katsayı v.s.) ellerinden alınmasını haykıracak bir halet-i ruhiyye içine girdiler.

28 Şubat sürecinde bu cinnet hali hem askerî hem de sivil bürokraside kendini iyice ele verdi. Demokrasi ve hukukun üstünlüğü söz konusu olduğunda, Aleviler yekvücut bir duvar ördüler. Solun o evrensel özgürlük ilkelerinin karşısında sarsılmaz bir set oluşturdular.

Sünni damar düşmanlığı kanlarına öylesine işledi ki, askerî vesayetin ve faşizmin kulvarına savrulmaları onları hiç de rahatsız etmedi.

Ergenekon'un Aleviler üzerinde geçmişteki kanlı oyunları ve gelecekteki senaryoları deşifre olduğu halde[5], o Sünni damar karşıtlığı sebebiyle güneşe karşı gözlerini kapatarak gerçeği inkar etme yolunu tercih ettiler.

Alevilerdeki bu Sünni damar karşıtlığı, hiç şüphesiz Sünnilerde de Alevi damar karşıtlığını beslemiştir. Örneğin başta Cem Evi sorunu olmak üzere, Alevilerin hakları söz konusu olduğunda, Sünnilerdeki o "*millî damar*" hemen harekete geçer ve derin devletin yanı başında yer alarak böyle bir hakkın "*devletin bütünlüğüne*" zarar vereceğini dillendirir.

5 Ali Balkız'ın durumu bunun en çarpıcı örneğidir. Alevi-Bektaşi Federasyonu Genel Başkanı olan Ali Balkız, hatırlanacağı gibi Ergenekon'un suikast listesinde yer almıştı. Suikasta ramak kala belgeler, bilgiler ve krokiler ele geçirilmiş, suikast önlenmişti. Tahminlere göre Ergenekon, ülkede bir Alevi-Sünni çatışması çıkarmak için bu suikastı düzenleyecekti. Hal böyle iken Sayın Balkız, 31 Mayıs 2010'da gazetelere verdiği demeçte Alevilerin referandumda "**hayır**" oyu kullanacaklarını söyledi. Fazla söze hacet yok. O damardır ki, Uğur Mumcu'nun karısını, Ahmet Taner Kışlalı'nın kardeşini bu apaçık gerçeklere rağmen, hala o safta tutmaktadır. Çetin Emeç'in eşi yirmi yıl sonra bunu itiraf etmemiş miydi?

Devleti ele geçiren statükonun, yıllarca kendisini nasıl ezdiğini, haklarını nasıl gasbettiğini unutur ve devletin resmî ideolojisinin safında yer almaktan imtina etmez!

Tarafların bu çatışma genetiğinden emin olan devlet de, demokratik haklar hususunda kulağının üzerine yatar. Sünnilerin hakları önündeki bariyer, Alevilerin "*laik*" damarı; Alevilerin hakları önündeki bariyer ise Sünnilerin "*millî*" damarıdır.

Bu iki kesim tarihsel duygularından sıyrılıp "*evrensel insan hakları, evrensel demokrasi ve evrensel hukukun üstünlüğü*" prensiplerinde anlaşamazlarsa, derin devletin bu oyununu bozmazlarsa, demokrasinin önünde "*set*" olma görevine devam ederler.

Kürtlerin Etnik Damarı

Türk demokrasisinin gelişmesinin önündeki "**üçlü set**"ten bir diğeri de Kürtlerin "*etnik damarı*"dır.

Kürtler, 1071'den beri Türklerle bir arada yaşamaktadırlar. Tam bin yıldır sevinçte, tasada kader birliği etmişlerdir. İstanbul surları önünde, Mohaç Meydanı'nda, Sarıkamış'ta, Yemen'de, Çanakkale'de, Sakarya'da, Kıbrıs'ta… beraber şehadet şerbeti içmiş, koyun koyuna yatmaktadırlar.

Bu bin yıllık süreçte hiçbir zaman Türklerden ayrılmayı akıllarına getirmemişlerdir.

Bugün dahi 30 yıldır akan kana rağmen, Türklerden ayrılma fikrine sıcak bakmamaktadırlar.

PKK terörüyle savaşan binlerce korucu, Kürt'tür.

Bugün Türkiye nüfusunun %20'sini teşkil eden laik-ulusalcı kesimden daha çok Türk millî tarihiyle özdeşleşmişlerdir.

Türk tarihinin en büyük ve muhteşem devleti olan Osmanlı'ya aşk derecesinde bağlıdırlar.

Yemen'de bu muhteşem imparatorluğa ait olan vatan toprağı için yüz binlerce evladını gönüllü olarak çöle gömmüştür.

Millî Mücadele esnasında, ortam son derece müsait olduğu halde, yine de Türklerden ayrılmayı akıllarından geçirmemişlerdir.

Millî Mücadele sonrası, bu vatandaş grubunun, yeni kurulan Cumhuriyet'te "*ulus devlet formatı*" için istikbalde tehlike oluşturulacağı düşünülerek tedip edilmesine karar verildi. Bölgede sıkıntılar vardı. Öncelikle bu sıkıntılar kaşınmaya başlandı ve Şeyh Sait İsyanı diye tarihe geçen, Piran'da bir düğün esnasında iki kanun kaçağının teslim alınması sırasında patlak veren olaylar başladı.

Basit bir zabıta olayıyla başlayan kargaşa, İttihatçı damarın provokatif faaliyetleriyle gittikçe genişledi ve sonunda gerçek bir isyan formatına büründü.

Sonunda başta Şeyh Sait olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da halk üzerinde etkili ne kadar din adamı ve kanaat önderi varsa, idam ve sürgün cezalarına çarptırılarak bölge süt liman hale getirildi.

Bölgenin tüm dinamiklerinin kırılmasında bu askerî harekatın acımasız ve kararlı tutumu, kurulan İstiklâl Mahkemeleri'nin yargılama usul ve kararları çok büyük etki yaptı ve bölge halkının sinmesine neden oldu.

Bu, Kürtler üzerindeki operasyonun birinci ayağıydı.

Birkaç yıl sonra projenin ikinci ayağı hayata geçirildi. Ağrı isyanları diye bilinen, ne için, neden isyan ettikleri de bugün dahi anlaşılamayan(!) bölge insanları hava kuvvetleriyle, kara birlikleriyle gerektiği şekilde tedip edildi.(!) İş öylesine çığırından çıktı ki, hava kuvvetleri, canlarını kurtarmak için İran

sınırını geçen çoluk çocuk ve kadınları yok etmek için İran topraklarına kadar geçerek, hava bombardımanı ile bu temizlik harekatına devam ettiler.

Neredeyse İran ile savaşın eşiğine geliyorduk ki, zar zor İran'a hedefimizin bu asi Kürtleri temizlemek olduğunu, yoksa İran topraklarında gözümüzün olmadığını anlatabildik de, savaşın eşiğinden dönülmüş oldu.

Kürtlerin işi tamamdı… Devlete isyan ederek suç işlemişlerdi ve artık bu ulus devletten hiçbir şey istemeye hakları yoktu. Kabahatli ve suçlu idiler; bu topraklarda güneşin altında güneşlenmelerine, bu toprakların oksijeni ile nefes almalarına müsaade edildiği için hallerine şükretmeliydiler!..

Tek parti döneminde jandarma-ağa kıskacında, ahiretlerini garanti eden şeyhlerin dizleri dibinde kaderlerine razı olarak, hamd-şükür kulvarında muti vatandaşlar olarak 1970'li yıllara geldiler.

1970'li yıllarda Türkiye'deki ideolojik kamplaşmayla beraber, dinî duyguları güçlü olan Kürt gençleri başta ülkücü hareket olmak üzere sağda yer alırken, dinî duyguları zayıf olanlar sol kulvardaki (Dev Genç, Dev Sol, Dev Yol, DHKP–C v.b.) örgütlerde siyasî mücadele vermeye başladılar.

Devletin içindeki derin yapı, bu ideolojik kamplaşmada sağın zayıf kaldığını görünce, solun içinde mücadele veren Kürt gençlerini sağ ve solun dışında etnik bir yapılanma için yönlendirdi.

Soldan ayrılan Kürt gençlerinden bir grup DDKO'yu (Devrimci Doğu Kültür Ocakları) kurdu. 1980'den sonra da bu örgütten PKK doğdu.

1984'ten itibaren tam 26 senedir Türk gençleri ile Kürt gençleri savaşmaktadırlar.

Buna rağmen bir türlü Türk halkı ile Kürt halkı karşı karşıya getirilemedi.

Hâlâ Türkiye'nin aşağı yukarı tüm şehir ve kasabalarında Türklerle Kürtler birlikte yaşamaktadırlar.

Bu anlamsız çatışmada hangi taraftan olursa olsun, cenazelerini hâlâ beraber kaldırmakta, hâlâ kız alıp vermektedirler.

Bu 26 yılda "*etnik*" nedenden dolayı tek boşanma davası gündeme gelmemiştir.

Bu, Türkiye'nin en büyük şansı olmuştur.

Gerek bu mücadele, gerekse tüm dünyada iletişim araçlarının son derece gelişmesi, gerekse Kürtlerin yeni nesillerinin eğitim düzeyinin yükselmesi, ülkede "*kimlik*" sorununu ve "*temel insani hakları*" gündeme getirmiştir.

İşte bu noktada devletin içindeki derin yapı, Kürtlerin talep ettiği temel insani ve kültürel hakları "**ülkeyi bölecek tavizler**" olarak lanse etmektedir.

Bu propaganda dindar Türklerin o "*milliyetçi damarı*"nı derhal harekete geçirmekte ve böylece bu "*haklar*" hep askıda tutulmaktadır.

Bu paradoks, demokratik gelişmenin, hak ve özgürlüklerin, hukukun üstünlüğünün gelişmesine mani olmaktadır.

Sonuç olarak şu tespiti yapabiliriz: 1923'te inşa ettiğimiz Cumhuriyet 93 yaşında.

Bugün itibariyle üçüncü milenyumdayız.

Kurduğumuz bu ulus devlette ne Sünniler, ne Aleviler, ne Türkler, ne Kürtler, ne Sağcılar, ne Solcular, ne laikler, ne dindarlar, velhasıl hiç kimse mutlu değil.

Hâlbuki devletin hedefi ve amacı "*vatandaşlarını mutlu etmek*"tir.

Bizimkilerin amacı ise başında boza pişirmek oldu.

Ergenekon bugünün işi değil. Tanzimat'tan beri var Ergenekon.

Sonuç: Hiçbir vatandaşını mutlu edemeyen bir Garnizon Cumhuriyeti! Nutuklarla, cilalı laflarla, vatandaşlarına tuzak kurarak bugüne kadar getirdik. Ama artık gitmiyor!

O halde ne yapmak lazım?.. Çözüm nedir?

Çözüm "*Sarı Öküz Misali*"ni idrak etmekten geçiyor.

Ey dindarlar, ey Aleviler, ey Kürtler! …

Artık sıraya girmeye heveslenmeyin.

Bu çark, yeri geldi Sünni'nin sırtını sıvazladı, Alevi'yi ezdi …

Alevinin sırtını sıvazladı, Sünni'yi ezdi …

Laikin sırtını sıvazladı, dindarı ezdi …

Dindarın sırtını sıvazladı gayrimüslimi ezdi …

Sağcının sırtını sıvazladı, solcuyu ezdi …

Şu anda da solcuları ve Alevileri (ulusalcı etiketiyle) sıvazlıyor, ama gördüğünüz gibi Öymen gerçeği itiraf etti …

Yıllardır misyonerlik operasyonlarında, gayrimüslim operasyonlarında, Ermeni meselesinde bu derin yapının dindarların o milliyetçi damarını şişirerek, onları nasıl gaza getirdiklerini, ama aynı yapı üniversite kapılarında başörtülü kızları, kışla duvarları arkasında başörtülü anaları nasıl ağlattıklarını hâlâ, hâlâ, hâlâ idrak edemiyorlarsa, bu Garnizon Cumhuriyeti'yle onlara ebedî mutsuzluklar dilerim.

Özetin özetini veriyorum: Sünnisi, Alevisi, Kürdü, kısaca her grup, devlete hâkim olan bu çeteyi günahlarıyla baş başa bıraksın. Alevi-Sünni ile Türk-Kürt ile Müslüman-Gayrimüs-

lim ile çatışmasın. Ta ki bu topraklara evrensel demokrasi ve evrensel hukuk gelsin!

Ta ki devlete, milletin iradesi hâkim olsun!

Ta ki bu devlet, gerçek anlamda çağdaş, laik, sosyal bir hukuk devleti olsun!

Bu çarkı, günahlarıyla, yalanlarıyla baş başa bırakınız ki, bu ülke yaşanabilir hale gelsin!

Albayrak gururla dalgalansın, Türk-Kürt, Alevi-Sünni barış içinde, ülke bölünmeden, kardeş kavgası sona ersin. Ve herkes huzur içinde, hayal ettiğimiz Demokratik Cumhuriyet'te yaşayalım!

Mayıs 2010

EFENDİLERLE TEB'ANIN MÜCADELESİNDE HALKIN DERİN DEVLET ALGISI

Ergenekon, Ergenekon, Ergenekon!..

Kimi "Derin Devlet" dedi. Kimi "Çete" dedi.

Kimi "Vatanseverler Birliği" dedi.

Kimi "Cumhuriyetten intikam alma operasyonu" dedi.

Bu başlıkları çoğaltmak mümkün.

Bu başlıkların arkasında saf tutan her kesim, kendi zaviyesinden "haklı gibi görünen" söylemler geliştirdi. Bu söylemler, kamuoyunda saflaşmalar meydana getirdi. Bu saflaşmalar genel çizgileriyle siyasî saflaşmalarla paralellik arz etmektedir.

Kısaca AK Parti tabanı Ergenekon'a "Derin Devlet ve Çete" olarak bakmakta, bu çetenin hedefinin AK Parti'yi iktidardan uzaklaştırmak olduğunu düşünmektedir.

CHP tabanı Ergenekon'u "Cumhuriyeti koruyan ulusalcı güçler" olarak, kendi yandaşı gibi görmektedir ve bu operasyondan oldukça rahatsızdır.

MHP tabanı, genel çizgileriyle sessiz kalmaya çalışmaktadır. Bunun da iki nedeni vardır: Biri, bu yapılanmanın içinde milliyetçi unsurlar bulunması, diğeri de iktidarın bundan zarar görebileceği ihtimali.

DTP'nin duruşu ise daha sıkıntılı; taban, bu yapının tamamen deşifre edilmesini istemekte ve bölgede binlerce faili

meçhul cinayetin bu örgüt tarafından işlendiğine inanırken, DTP ve PKK yöneticileri önceleri "bizi ilgilendirmiyor" tavrıyla tabanlarını yönlendirmeye çalışırken, hatta üstünün örtülmesini istediği gibi bir görüntü verirken, tabanın baskısıyla çark eder bir konuma geldi.

Her kesimden de eli kalem tutanlar, ağzı laf yapanlar birçok şey yazıp çizdiler, birçok şey söyleyip durdular.

Bu nedenle, aynı veya benzer şeyleri burada bir kez daha tekrar etmenin bir anlamı yok. Biz bu yazımızda, ana hatlarıyla bu oluşumun önce felsefî temellerine kısaca değineceğiz, arkasından kısa bir tarihî süreç vereceğiz, en sonunda da bugün gelinen noktayı analiz etmeye çalışacağız.

Hakimiyet Duygusunun Felsefî Temelleri

İnsanoğlunun doğuştan sahip olduğu, yani fıtrî bazı hususiyetleri vardır. Bunlar değişmez. Ancak eğitimle veya bazı imkân ve şartlarla ya geliştirilebilir veya törpülenebilir veyahut da kontrol altına alınabilir. Ama kesinlikle, kökten yok edilemez. Örneğin, cimrilik-cömertlik, korkaklık-cesaret… gibi.

Bir insan ne kadar zengin olursa olsun, eğer içinde doğuştan sahip olduğu bir "cimrilik" duygusu varsa, bunu üzerinden tamamen atamaz. O zenginlik, ancak bu duyguyu "kontrollü" hale getirir.

Korkaklık ve cesaret de böyle duygulardandır. İnsanlık tarihinde eli kanlı, acımasız birçok diktatörün ruhen "korkak" olduğu bilinen bir gerçektir.

Bu fıtrî duygular içinde bu yazımızın konusunu ilgilendiren ise "hakimiyet" duygusudur. İnsanoğlu, bu duyguya doğuştan sahiptir, yani fıtratı gereği böyle bir duygu taşır.

Örneğin üç ve altı yaşında olan iki kardeşi bir odaya kapatın ve önlerine bir oyuncak koyarak oynamalarını söyleyin. Büyük olan hemen o oyuncak ve oyun üzerinde hakimiyetini tesis edecektir. İstediği gibi oyunu yönlendirecek ve ancak canı istediği kadar küçük kardeşinin oyuncakla oynamasına ve oyunu yönlendirmesine müsaade edecektir. Küçük olan mızmızlanıp anne ve babasından yardım istedikçe, büyüğün canı sıkılacak, eğer anne-babadan küçük lehine baskılar artarsa, büyük olan hakimiyetini kaybetmemek için çeşitli yollar ve yöntemler denemeye kalkışacaktır, hatta çare bulamazsa oyuncağı gizlice ya bozacak ya da kıracaktır.

Altı yaşındaki bu çocuk, sahip olduğu bu hakimiyet duygusunu sonradan kazanmamış, herhangi bir eğitim süreciyle edinmemiştir. Bu, doğuştan sahip olduğu bir duygudur.

İnsanlık tarihine baktığımız zaman, ilkel topluluklarda bu duygunun "kan bağı"ndan beslendiğini görürüz. Ailedeki bu kan bağı hakimiyet duygusunu "baba"da güçlendirir.

Kabilede, kabile reisinde güçlendirir. İnsanlıkla beraber, hakimiyet duygusu da evrimleşme sürecinde kendisini kuvvetlendiren daha birçok unsurlar bulmuştur. Para, mevki-makam, milliyetçilik, ideolojiler ve din… hep bu amaca hizmet için kullanılmışlardır. Bunlar, zaman içerisinde hakimiyet duygusunu güçlendiren en önemli unsurlar olmuşlardır.

Ortaçağlarda din, yakınçağlarda milliyetçilik ve ideolojiler "*devlet sarmallı hakimiyet duygusu*"nun en etkin ve vazgeçilmez damarlarını teşkil etmişlerdir.

Devletlerin "*kutsal zırhları*" bu unsurlardan beslenerek güçlenmiştir. Özellikle din ve milliyetçilik damarlarının beslediği ideolojiler, devlet felsefesini karşı çıkılamayan, tenkit edilemeyen bir "*kutsal zırh*"a büründürmüştür.

Bu zırh, her gün ayaklarımızla çiğnediğimiz, üç-beş kuruşa alıp sattığımız toprağı, kutsal zırha bürünen "*vatan*", sıradan bir cesede "şehid", sıradan bir bez barçasını "*bayrak*" haline dönüştürmüştür.

Bu kutsiyet zırhı, bunlar uğrunda ölmeyi bir ideal ve yüce bir mefkûre haline; bu uğurda insan öldürmeyi, kan dökmeyi, katliamlar yapmayı da meşrulaştırmaktan öte bir noktaya, gıpta edilecek bir "*kahramanlık*" mitine dönüştürmüştür. İnsan kanı döken, nehrin bir tarafında "*katil*" diye damgalanıp, aşağılanıp, cezalandırılırken, nehrin öte tarafında "*tapılası bir mit*" haline dönüştürülür.

O, artık bu dünyada gelecek nesillerin örnek alacağı yüce bir kahraman, gazi, şehid… Öbür dünyada da tüm nimetlerin önüne serildiği cennetin efendilerinden biridir.

Bu anlayış; yani toprağı vatan, cesedi şehid, bezi bayrak yapan anlayış, bu değerleri koruyan devlet yapılanmasını da kutsal zırhla sarmalamıştır. Devlet felsefesi ve bunun olmazsa olmazı olan hakimiyet duygusu da bu damardan beslenmiştir.

Devlete karşı gelmek, devleti yönetenleri tenkit etmek, bütün bu kutsal değerlere karşı olmak, vatan ve devlet haini olmakla eşdeğerdir artık.

Bütün dünyada olduğu gibi, tarihî süreç içerisinde bizim de devlet felsefemiz bu ve bunlara benzer değerlerden beslenerek oluşmuştur. Devlet kutsaldır; ebed müddettir.

Bu felsefe, bizim tarihte büyük imparatorluklar kurmamıza, cihan hakimiyeti tesis etmemize sebep olmuştur.

Devletler, hakimiyetlerini devam ettirebilmek için, bu kutsiyet zırhını besleyen damarları devamlı gözetir ve güçlendi-

PROF. DR.

MEHMET ÇELİK

Tarihin Hafızası

— İLAVELİ VE GÜNCELLENMİŞ —

Son yıllarda "tarih" kamuoyunun gündeminde yer alan en önemli konulardan biri hâline geldi. Yazılı ve görsel medyada çok sık yer almaya başladı. Bazı televizyon kanalları haftalık daimî programlar yapmaya, bazı gazeteler haftalık dergi ve ekler vermeye başladı. Son dönemlerde Türkiye genelinde en rağbet edilen konferans konuları hep tarihle ilintili olanlardı.

Belki de tarihe böylesine yoğun bir merak başlamasaydı tarih hâlâ arşivin tozlu rafları arasındaki belgelerde kalan yahut bir avuç akademisyenin merakından öteye gitmeyen bir araştırma alanından öte bir anlam ifade etmeyecekti. Oysa köklerini merak eden milletimizin fertleri tarihi buralardan alıp evlerde, kahvehanelerde günlük konuşma konuları arasına alarak yeniden canlandırmaya başladı.

30 yılı aşkın akademik hayatım boyunca, hemen hemen her hafta en az bir konferans veriyorum. İki-üç saat süren konferanslar sonunda dinleyiciler bana hep bu anlattıklarımı okuyacakları eserlerim olup olmadığını sordular. İşte Tarihin Hafızası adını verdiğimiz bu eserin içerisinde yer alan makaleler, uzun zamandır farklı platformlarda dile getirdiğimiz özellikle yakın tarihimize dair merak ettiklerinizin cevabı olacak nitelikteki yazıların derli toplu sunumudur. Özellikle tarihe ve Türkiye'nin sosyo-politik konularına meraklı olanların ufkunu açacağını, olayların perde arkasını nasıl okumaları gerektiği hususunda yol gösterici olacağını ümit ediyoruz.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 511733

₺25

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
Instagram.com/hayatyayinlari